

אוגוסט 1974

• את השל"ד

• 47

• גליון מס' 2

• ס.אל.י.

עיתון ליטמאי, ורובדי, יזואו, יאטי, לטו

יום אל ים

זרקור על...

חיים
5184

ב'1.8.74 יכנס לתוקפו חוק הספנות (ימאים) תשל"ג, 1973. חוק זה, שנתקבל בקריאה שלישית ואחרונה בכנסת בקיץ שעבר, נועד להסדיר את מיכלול הנושד אים הנוגעים לשרות ימאים באניות צי הסוחר הישראלי.

חוק מיוחד זה נדרש בגלל השוני המהותי שבין ענפי העבודה היבשתיים והימיים המונע החלת חוקי העבודה הרגילים על הימאים. כמעט בכל המדינות הימיות קיימים חוקי ספנות מיוחדים ועתה מצטרפת ישראל ל„משפחה“ זו.

גלגולים רבים ליוו את החוק עד שה"גיע למתכונתו הסופית. טיוטה ראשונה לחוק הוכנה ע"י מומחי משרד התחבורה עוד לפני למעלה מ־10 שנים. לאחר מכן עברה ועדות מומחים שונות, נערכה מד"ד, הובאה בפני הממשלה עד שהגיעה לכנסת. לאמור: הצעת החוק נבחרה ב"קפדנות ע"י כל הגורמים האפשריים. נידונה בכנסת עד שנתקבלה סופית ב"מכתובתה הנוכחית.

ברגע ששרות אלו נכתבות נראה כי מתוך 21 פרקי החוק החדש יכנסו לתוקף ב'1.8.74 רק 18 פרקים. 3 פרקים — הדנים בענייני עבירות משמעת ושי"פוטן — בית הדין המשמעתי לימאים והכשרת מתלמידים, ביצוען כפי הנראה ידחה למועד מאוחר יותר.

חוק הספנות החדש הוא תרומה חסר"בה להסדרת הנהלים והיחסים בין ה"ימאים לבין חברות הספנות. הגושפנקה הממלכתית, המחייבת את המעבידים ר"המועסקים כאחת, תסתום פרצות רבות במסכת יחסי העבודה, תקנה נקודות חי"כוך אפשריות וללא ספק תרים תרומה חשובה ליציבות היחסים אליה שואפים כל הנוגעים בדבר.

* * *

היינו רוצים להסב תשומת לב הקור"אים למאמר על החיים באוקיינוס, המר"פיע בגליון זה. זהו מאמרו הרביעי של מר הנס קראוס, המכהן כמנהל מחלקת הבטוח במשרדי מריטיים אוברסיס בניו יורק, אמנם הקשר שבין בטוח ימי ובעלי החיים בים הוא רופף, אבל מאמר זה ומאמרים אחרים שמר קראוס כתב ל"עתוננו בעבר, כתובים בידענות רבה וב"

משפחת מעוז שלושה אחים, שלושתם ימאים, שלושת קציני מכונה. הבכיר באחים, מבחינת הדרגה, הוא חיים מעוז, מכונאי ראשי באליים, גבר כבד גוף, בעל זרועות חסונות, המקובל כבעל מקצוע מעולה, כמי שיודע להתחבב על פיקודיו למרות נוקשותו המסויימת ו„בוט" קפדן היודע להחזיר באנשיו את מרצו לעבודה.

לחיל הים ומחיל הים אל חברת הספנות. „שוחררתי מחיל הים ב'12 בדצמבר. ב'14 בדצמבר, כלומר כעבור יומיים, כבר עליתי על מיכלית של אליים בחור קדט מכונות. למה הגעתי דווקא לאליים? טוב, אניד לך: מטבעי אני שונא ביורוקרטיה, סוללות של מנהלים וכל הכרוך בכך. אחי, שכבר עבד אז בים והכיר אותי אמר לי כי עם האופי שלי מוטב שאנסה להתקבל באליים, שם אין, בולשיט, התחליכים קצרים וענייניים, לא עושים הרבה הצגות. התקבלתי אבל אליהו ברכה ותוך דקות סוכם שאני עולה על מיכלית בחור קדט. זה היה לפני שיהרווי מחיל־הים, כך שמיד לאחר השחרור יכולתי לעלות על האניה“.

היתה זו אנית הסוחר הראשונה שבה הפלגתי. התרשמתי ממנה מאוד. באותו זמן היתה מיכלית זו הגדולה באניות חברת אליים. המשמעת היתה או חמורה יותר מהיום. הרספקט לבעלי הדרגות היה יותר משמעותי. הייתי קדט יחיד על אניה זו. העבודה הראשונה שקיבלתי היתה לנקות את חדר המכונות מה"סקיילייט" ועד הרצפה. נתנו לי סמרטוטים, והיתרו בי שלא אבזבו אותם; כן נתנו לי דלי עם נפט — וקדימה, לשכב על הרצפה ולקצף, את העבודה הייתי מתחיל בשמור"נה בבוקר והיה עלי לסיים אותה עד

מבין שלושת האחים מעוז, חיים הוא הראשון שפנה אל מקצוע הימאות. כילוד יוספה (לפני 33 שנה), החל את דרכו בא"גודה הימאים של „הפועל" בעודו ילד בן 11. יום אחד בא איוה ברנש לבית הספר וסאל מי רוצה להיות באגודה הימאים. ירדנו אתו לנמל ובאותה ירידה, כך אני סבור, נקבע גורלי להיות ימאי. שכן מן הרגע הראשון כל העסק מצא חן בעיני ותוך זמן קצר היה לי ברור כי מקצועי בעתיד יהיה ימאות“.

דרך רצופה כוונות טובות מוליכה את חיים מעוז לבית הספר המקצועי שליד הטכניון, שם הוא לומד מסגרות ומכונ"אות, תוך כוונה להיות מכונאי על אניה. „לא היה לי שום דבר נגד סיפון, ליהפך. אבל חשבתי כי מן התכונה לר"כוש מקצוע אשר יהיה שווה את ערכו גם בחוף, וכך נפלה הבחירה על המכונה“.

מכאן ואילך הדרך השיגרתית, פחות או יותר, בה פוסעים צעירים רבים שלט"שו ע"ז אל עבר הים: עם סיום בית הספר

צורה מרתקת. מאמר זה „משקיע" אותנו עמוק עמוק למצולות הים ופוחח בפנינו עולמות חדשים על כל הדרמה הביאולוגי גית והכימית המתחוללת בהם. הקורא מאמר זה יסיק ממנו גם ידע וגם הנאה.

המעריכה

מותו של ימאי

(מספר לנו ע"י ועדת הניסוחים המרכזית של צי הסוחר הישראלי).

באחת מן המיכליות של צי הסוחר הישראלי, לא מן הגדולות ולא מן הקטנות, הובא לקבורה ימאי אשר נהרג בעת התקשרות האניה.

ולחלן מה שקרה:

בעת קשירת האניה למצופים במקום השעינה, בשיטה שהייתה ידועה לכל הצוות ואשר בה קשרו האניה בעבר פעמים רבות. לאחר זריקת העוגנים הועבר החבל הראשון מהירכתיים למצוף, ומה שקרה לאחר מכן אינו ניתן להסבר. לפני העברת החבל השני (כדי לחלק את הימאי לחצי) לחצי לשני החבלים ולאפשר ע"י זה הורדת החבל מהכננת), הועבר החבל על המעצור (סטופר). ברור כי חבל דק בעובי של 3-4 אינץ' אינו יכול לעמוד בלחץ של חבל סינטטי בעל קוטר של 8 אינץ', לכן נקרע החבל הדק. היות והימאי חבל הסינטטי הינו קפיצי, הרי בעת היקרע החבל הדק קפץ החבל הסינטטי והרג ימאי שעמד על מנת להעביר את החבל מראש הכננת אל הוקיפים (ביחוד). ימאי שני שעמד על ידו נפצע קשה.

לאחר הסתכלות במקרה הנ"ל, ברור לנו כי עם מעט מחשבה והירות אפשר היה למנוע את התאונה הקטלנית הזו. האנשים לא נמצאו בלחץ של זמן, היו מספיק חבלים, ובדואי היה זמן ל"חשוב".

כל חקירה או האשמה לא תחזיר את הימאי המת לחיים. קשירה והתרת אניה הינה עבודה צוות מקצועית של ימאים. הדורשת הכשרה וידע מקצועי כדי להגיע בשלום לנמל הבא.

יום אחד בא אלי, וויסר, ושאל מה האפשרות להיות, מוטורמאן, אמרתי לו כי אני מוכן שלאחר יום עבודתי יבוא אלי לקבינה לקבל שעורים. סיכמנו את הענין. אך הוא לא הופיע. כעבור יומיים שלושה שאלתי אותו מה קרה והוא השיב לי: אני מוכן ללמוד בתנאי שתתן לי על זה שעות נוספות... ימאי אחר הרדיע לי שהוא עוזב את האניה אם לא אדאג שאפשר יהיה לקנות עליה סיגריות, פאל"מאלי בלי פילטר; יש אמנם על האניה סיגריות, פאל"מאלי, אך הן עם פילטר... מועמד אחר להפלגה שהתראיין אצלי שאל כמה קטר עושה האניה. כש"השבתי לו אמר: מצטער מאוד, על אניה שעושה פחות מ-18 קטר אינני עולה... יום אחד עלו על האניה שני ברנשים חדשים בתור, מוטורמאנים, בהודמנות ה"ראשונה ירדו מהאניה, בטענה שהיא מ"סודרת מדי והם אוהבים שיהיה קצת בלאגאן..."

היום מצוין כואב את הבעייה. לדעתו על חברות הספנות להקדיש הרבה תשורה לב ומאמצים לשיפור הרמה האנושית של הימאים. לדעתו כדאי לחברות הספנות להשקיע בתחום זה אמצעים כספיים ואחרים. שכן הנזקים הישירים הנגרמים להן כתוצאה מחומר אנושי בלתי מתאים גדולים לעין ערוך מן ההשקעה הכספית הכרוכה בחתירה לקראת טיב התומר האנושי והמקצועי.

ככל שהתדמית הוסיף להיות רעה, כן יתמעט מספר הצעירים שיסגנו אל מקצוע הימאות וככל שהתדמית תרד, כן תגדל הנשירה בקרב הוותיקים. מעט מאוד אנשים ירצו לשאת את התואר המקצועי ימאי ולהכלל בקרב ציבור ההמוניטין שלו מפוקסק."

שתיים-עשרה, כי באחת כבר הייתי צריך להתחיל בניקוי מסדרונות המגורים. היום קדש זוכה לקבלת פנים אחרת באניה. היום הוא עולה עליה כמו פרימדונה. אני את הלימודים שלי הייתי צריך לעשות אהרי שמונה שעות עבודה. היום הלימודים של הקדט נכללים בתוך שמונה שעות אלו.

מי שסגר על זכויותי ודאג שלא אבד לה את כל יומי בקירוצוף ושגם אלמה, היה דווקא ימאי זר, קצין מכונה שני, מסובא אנגלי והוא יהיה זכור אצלי לטוב תמיד. אחרי שנתיים וחצי על ה"מיכלית הזו ירדתי לחוף עם פרמיט' של מכונאי-שני ואו הלכתי לעכו ללמוד כדי לקבל טיקט של שליטי. עברו עלי כמה שנים שמוחר לכנות אותן קשות. עשיתי בעיות להברה והיא עשתה לי בעיות. הנזק היה כולו שלי. הפסדתי זמן, אבל כשקיבלתי קצין ראשון נרגעתי והדלתי להיות הכבשה השחורה. ב"1970 קיבלתי סמיכות לקצין מכונות ראשי."

היום מצוין, אב לילד, הכיר את אשתו באמצעות הכלכל מרדכי ירקוני, אשתו של ירקוני היא מורה לבלט. יום אחד הגיעה לי שאעשה הכרה עם אחת מתלמי מידותיה הנחמדות ביותר. 4 חודשים לא"חר אותה היכרות נשאני את התלמידה הנחמדה לאשה והיא עלתה אתי לשורת הפלגות משעממות. שנמשכו 8 חודשים, באחד הקווים הפחות מעניינים. בהם רו"אם בעיקר מים ושמים בשני הכיוונים."

חיים מצוין דואב על ירידה מתמדת ברמת הדרוגים ותולה את הקולר בעיקר באיגוד, אשר פירש את מלוא הנגתו גם על כל מיני טיפוסים שליליים, עושי צרות מקצועיים, הנורמים לירידת המש"מעת ולמוניטין גרוע לימאי הישראלי. "האיגוד, — הוא אומר — עוסק הרבה בשיפור התנאים, אבל לא בשיפור הרמה האנושית והתדמית של הימאי. אין ניסוי מתאים, ממשכיכים להכניס לאניות אנשים שמקומם לא יכירם בים. בנישה זו כורתים את הענף עליו יושבים ימאים הגונים. לדעתי גם חברות הספנות אינן מתעסקות מספיק כאשר שולחים להן ימאי מן הסוג השלילי הזה ובסופו של דבר הן משלמות את מחיר ההתפטרות הזו." יש לו לחיים מצוין טיפוסים משעשעים למדי על כל מיני טיפוסים העולים על האניות מבלי שיהיו מתאימים לכך.

ימאי שמור על זכויותיך

על כל ימאי למלא מדי שנה את טופס 101 (מס הכנסה) במשרדי החברה ובו לרשום במדוייק את כל הפרטים המבוקשים כגון: מצב משפחתי, כתובת וכו'... ובמיוחד לציין אם חלו שנויים לעומת שנת המס הקודמת.

בהתאם להצהרה זו יעשו הניכויים למס הכנסה.

פרטים בלתי מדוייקים יגרמו לנכוי מס מקסימלי.

מחלקת החשבונות על קצה המזלג

סתם יום חולין במדור החשבונות של הצוות. גבר נינוח יושב מאחורי שולחנה קוראים לו פרץ. הוא איש הקשר הישיר. המתווך בין גלינות השכר ומחברות ההתחשבות לבין הימאי שמשאו אינו נהיר לו. החושב — ברוב המקרים בטעות — מי קופח במקום כלשהו. כי נשכחה אחת מזמיותיו וציטקה בכך את הנטר" שלה.

אומרים עליה: על פרץ. שהוא. כותל הדמעות של מחלקת החשבונות. אצלו נאמרים על ההורדות הכבדות מן השכר ברוטו; אצלו זועמים על תקוות שלא התגשמו; אצלו "מברכים" את מדיניות המיסוי הקטלנית. השכרת אל ים, כמו כל משלם שכר אחר במדינה, חייבות לה" הוג בהתאם להוראותיה. הוא פרץ, יודע מה בדיוק חושב הימאי על מדיניות המי" סוי הזו ובאיוו וריאציה הוא נוהן ביטוי להשקפותיו.

הכיום הוא המקום המואב...

לא פעם טופע הימאי לאחד זה עמוס בועם עצור. זו הכתובת שבידו. ולאחר שמתברר לו כי מבחינת הנהלת החשבר נות הכל כשורה, וכי אין דופי באף אחת מן הפעולות החשבונאיות, הוא פורק כאן, בחדר זה, את כל מה שהיה רוצה לומר באוזניו של שר האוצר או בפרצופו של פקיד השומה.

פרץ שומע בסבלנות, אף שבידיו כל ההוכחות שאין הוא מטקורביו של שר האוצר ואין בכוחו להשפיע כהוא זה על שיקוליו החוקיים של פקיד השומה.

זה חלק בלתי נפרד מהעבודה שלנו, — אומר פרץ — הימאי הרגיל אינו בקיא ואולי אינו יכול להיות בקיא בכל המע" רכת הסבוכה של הניכויים והמסים וההי" טלים. הוא רואה רק את התוצאה הסופית על גבי תלוש המשכורת שלו. את האכזבה שגורם לו הפער הניכר בין השכר ברוטו לשכר נטו הוא מפרק מפעם לפעם על אנשי צוות הברורים והתשלומים. מרבית אנשי הצוות פשוט שוכחים כי חלק גדול, ולא פחות חשוב, משכרם קיבלו כבר על האניה ב"ירוקים" אשר גם הם חייבים

סתם יום של חול במחלקת החשבונות של החברה, ב, משרד האוצר הקטן, המחשב והמקוץ, הנותן והמנכה. סך כל פעולותיו המשובכות והמפותלות, הקשורות במאות פריטים של זכאות וחייבות מתמצות בסומו של דבר בתלוש המשכורת ולגבי הימאי השורה האחרונה היא הקובעת. אותה שורה סופית ובה טור ספרות קצר, המבטא בלשון מתמטית את סך כל עבודתו, מאמציו ו... תקוותיו לשכר נטו גבוה יותר.

הקופה בעבודתה היומית.

ולהשתלט עליה. המדריכים שהיו אחנו לא התערבו בפעולת הכיכוי. כל תפקידים היה לשמור על היינו ולחלץ מישהו במק" רה של תקלה.

התירגולים שקדמו לפעולה הזאת הר כיתו עצמם. תוף 40 דקות הצלחנו להתר גבר על הדליקה ולכבות את האש. לי אישית פתר התרגיל המי את הפחד התת הכרתי מפני אש בלב ים. למדתי לדעת, בצורה המעשית ביותר, שבאמצעים מת" אימים ולאחר תירגול נכון, החייב להיות חלק משיגרת העבודה באניה. ניתן להשי" תלט גם על דליקה גדולה. הנראית לכ" אורה כאסון שאין בכוחו של אדם לגבור עליה.

בסיכומי של דבר, — אומר קצין רא" שון אמנון קוריס — הייתי ממליץ לכל עמיתי שיטעברו את הקורס הזה. זה ית" רום להם תרומה רצינית לא רק מבחינת היידע המעשי, אלא גם מבחינת ההרגשה הטובה.

צפי אותו מנתחים לאחר מעשה וממנו מסיקים את הלקחים. בטרם החל מיבצע הכיכוי הגדול הת" נצל בפני המדריך הראשי על שלא מינו אותו לאחד מתפקידי הסיקור בתרגיל. בקורס זה הייתי הקצין הבכיר והמנוסה ביותר, בעוד שסאר התניכים היו קדטים, או קצינים ווטרים. כונתנו אמר הבריטי, לפתח בקרב האנשים הללו חוש מנהיגות, דבר שלך. בתור קצין בכיר ובעל ניסיון, ודאי לא חסר... כטובן שהתנצלותו הת" קבלה על ידי בהבנה מלאה. ולי הוכיח מקרה זה עד כמה יסודיים הם מדריכי הקורסים הללו ומתייחסים לתפקידם במ" לוא הרצינות והאחריות.

לקחים מתוך האש

לאחר שחולקו התפקידים, הועלה הד מיתקן באש ונשמעה אזעקה. היתה זו אש רצינית ביותר וה"אניה" התמלאה עשן סמיך. ובעוד היא מתלהטת במהירות, פרצנו פנימה לאתר את מוקדי הדליקה

מנהל המחלקה מר י. קריספין ועוזרו הראשי מר י. בלליט

לנסוע לביתו מבלי להתעכב במשרד. אב לא תמיד מוותר הימאי על התענוג להי כנס אלינו. — אומר בחיך נינוח יצחק קריספין — רבים מבין הימאים רוצים להיות בטוחים במאה אחוז שלא נפל טעות ולו הקטנה ביותר בחישוב המני להם. לרבים מהם יש שאלות ותהיות בכ הקשור לניכויים. לא פעם אתה מתרשם כי הם סבורים שבכותבו להשפיע על גובה הניכויים המתחייבים מכות ההוק, בעת שאנו בסך הכל ממלאים אחרי התקנו המחייבת כל מעסיק, אם הדבר מוצא ח בעינינו או לא. כמעט בכל המקרים נוכי הימאי שבה לברר את החשבונותיו כי לא נפלה שום טעות וכי בואו אלינו במקום לנסוע הביתה. היה ביזבוז מיותר של זמן יקר".

על המשמורת להיות מוכנה בזמן

סוף השנה הקודמת ותחילת השנה ה' נוכחית היתה תקופה קשה להנהלת החש' בזכות רווייה מתח רב, מרוץ בלתי פוסק נגד טחוגי השעון. כמה גורמים יחד חברו נגדנו. — מס' בירה בחיך בלה, שהיא אחראית במחלקת הכנת המשכורות — ראשית היה ענין ה' הווה החדש לשנת 1973/74 עם הדרוגים, הכרוך בשינוי הטבלאות, הצטרפה לזה מלחמת יום הכיפורים וכל מה שהיה אחריה ולגבינו התבטאו הקשיים בעיקר במחסור חמור בכוח אדם ומצב רוח של פקידות אשר בעליהן או קרוביהן היו ב' חזית. בו בזמן עמדנו בפני השינויים ב' מיסוי, חוספות ותק וכדומה. במילים אח'

18 איש מועסקים במחלקת החשבונות. שמונה מהם עוסקים, כאמור בעיקר ב' עניני השכר של הצוות, שלושה בודקים את הוצאות האניות ומקבלים אנשי צוות לבירורים, ממלאים את הספסים הדרושים למס הכנסה, שלושה אחרים עוסקים ב' חשבונות ספקים, אחד הוא "שומר הי אוצר" — הקופאי היים אומסי.

האיש עם התיק

היים אומסי הוא אחת הדמויות היותר פופולאריות מנקודת השקפתם של הימ' אים, תפקידו אינו מצטמצם בישיבה מ' אחורי סורגי חדר הקופה. הוא האיש ה' מגיע לנמל ועולה לכל אניה המגיעה אליו, והכל מצפים לו שם. בחיקו מצויים הצ'קים שהכינה המחלקה לקראת בוא האניה. נקשרה האניה לרציף, או השליכה עוגן במפרץ, כשהיא ממתינה לתורה, אחד מן הראשונים שעולים עליה הוא היים אומסי, עם תיקו הכבד. בתוך התיק פרי עבודתם של אנשי מחלקת החשבור' נות, אשר עשו כל מאמץ אפשרי כדי שהצ'קים יהיו גמורים ותחומים והימאי יוכל לקבל את המגיע לו מבלי להמתין. נוסף לצ'קים מצויים בתיק הגדול והכבד כל החשבונות המפורטים. היים אומסי אינו רק שלם. הוא גם "מחלקת הסברה". ורק אם "מחלקת החשבורה" הוה ההולכת על שתיים, אינה מצליחה לשכנע ימאי זה ואחר, הוא פונה לבירור נוסף למשרד. "היים אומסי מביא לימאים צ'קים ו' כסף מוזמן כדי לא לגרום לימאי החוזר מהפלגה הפסד של זמן, כדי לאפשר לו

במס ובכל מיני ניכויים אחרים ולא תמיד המשכורת הישראלית מכסה הורדות אלה. אנו צריכים להרבה סבלנות והבנה כדי לשמש קולטים לועם הבא בעקבות המופגשים הקבועים שבין הברוטו לנטו. אחרי ככלות הכל, הכיס זה מקים כואב". מדור הכנת שכר לצוות הוא רק יחיד דה אחת במחלקת החשבונות של אליים. בראש המחלקה עומד יצחק קריספין, ש' החל את עבודתו בהברה לפני כ-17 שנה. הוא האיש הממונה על כל המערכת ה' סבוכה של החשבונות והתשלומים, המת' מודדת כל יום עם אלף ואחת בעיות, עם מערכת משתנית תדיר של מידגמי הת' חשבונות, עם תרגום מעשי של זכויות ו' חובות, כספיות של אנשי צוות, השלום לספ' קים, הערכת הסטטיסטיקות למיניהם וכך, כשבכנס יצחק קריספין לעבודה ב'אלי' ים היו במחלקת החשבונות שלושה פקידים שטיפלו בשכרם של 100 אנשי צוות, את החשבונות והתלושים היו מכינים ב' שיטה ידנית, אך רוב האניות היו מפליר גות ל"טרמפ" וכמו כן היו הוזרות לנמל חיפה לעיתים רחוקות, השכר והניכויים היו פשוטים יחסית, היום בהתחשב בכל פרטי פרטים של הסכמי עבודה מסובכים של אנשי צוות אשר מייצגים 3 חטיבות שונות: דרוגים, קצינים, רבי חובלים ו' מכונאים ראשיים, עבודת הכנת השכר גדלה וכדוע בארץ הישוב שכר העבודה של הימאים והסווי שלהם הם מהקשות ביותר במדינה.

גב' ב. קריספין אחראית על הכנת לוחות החשבורים (משכורות צוות)

כיום עוסקים באותו תחום 8 פקידים, העוסקים בשכרם של 200 אנשי צוות, בסיוע המיכון של אי.בי.אם.

משפתחו וכלה בתופשותיו ולימודיו. כל פרט כזה משנה את לוח השכר שלו וכדי שמשכורתו תהיה נכונה ומעודכנת, אנו חייבים לעמוד כל העת על המשטר ור להיות מעודכנים בפרטים השייכים אליו.

כאמור, סתם יום של חול במתקת הדי חשבונות. הצעה של רגע לנבכיה והת-רשמות על קצה המזלג, ואתה מיצא שם תלי תלים של תיקים, עולם סבוך של טבלאות ומספרים וקומץ פקידים, העושים כמיטב יכולתם — ויכולתם, מסתבר, כלל לא רעה — כדי שהימאי החוזר מההפלגה ימצא את החשבונותיו מוכנים ומעודכנים ואת תלוש המשכורת עשוי ללא רבב. הרבה בעיות של התחשבוניות פותרים אנשי מתקת זו. אבל בעייה אחת, המצי-קה מאד לימאי, טרם למדו להתגבר: איך לגשר בין הברוטו לנטו...

פרץ מדפדף במהירות בדפי ה"קלטר". הימאי דרוך, ממתין להתנצלות, או תירוץ שאותו לא יקבל בשום פנים ואופן.

„נכון, — מודה פרץ — מגיעים לך הפרטים. הצ'ק מחכה לך בקופה כבר עשרה ימים לפחות. לך וקח אותו.”

בבת אחת יוצא כל האייר ממפרסיו של הימאי, סברו הוועם מתרכך.

„תודה רבה!” — הוא אומר ופונה אל אשנבו של חיים אוטסי, הצ'ק אכן מוכן, אם יציץ בתאריך יתברר לו שאכן לפחות עשרה ימים ממתין לו כאן הצ'ק.

נכנס ימאי אחר, לפני הפלגתו האחרת נה „ישר” את כל החשבונות, לא נשאר תייב אף פרוטה, והנה, כשתור לפני יר-מים וקיבל באניה את התלוש, נדהם לר-אות שהורידו חלק ניכר מתשכרו המגיע.

„אני באמת לא מבין מה קורה אתכם!” — הוא בא בטענה שקטה, אך תקיפה לפרץ.

פרץ מעלעל בדפיות הגדולות, הופך וטראה לו: „לפני הפלגתך, כשבאת ליי-שר את החשבונות, נתת הוראה לשלוח כל חודש תקצבה נוספת לאשתך וכן לש-לם סכים זה כל חודש לבנק על חשבון החוב שלך שם. עשינו בדיוק מה ש-ביקשת.”

הימאי תופס את ראשו וחיוך של מבו-כה מתפשט על פניו.

„בכלל שכחתי...” — הוא מתנצל.

„לעתים רחוקות, — אומר לנו פרץ — אפשר לשמוע כאן גם צעקות. אך אין פירוש הדבר כי הצועק צודק, ברוב הדי-מקרים זה ימאי שעזב את אנייתו בטרי-קת דלת, או שנתבקש לעזוב אותה לאחר חיכוכים ואי הבנות, כאן מוצא הודמנות לפרק את כעסו, החכמה היא לא להשתתף בהצגה שלו ולדעת איך להוציא ממנו את הקיטור העורף, בתשעים ותשעה ממאה מקרים הברור הוא שקט, ענייני ומסתתים מחר ונדמה לי שמעטים בלבד יוצאים מכאן בלתי מרדצים.”

מעקב צמוד

אנחנו מכירים כל ימאי היכרות קר-בה ביותר, — אומרת בלה — אם לא בפרצופו, לפחות בנתונו, אנו יודעים מתי התחתן, מתי נולד לו בן, מתי קיבל העל-אה בדרגה, מתי החליף אניה ומתי הוא עומד לשוב הביתה, מבחינה מסיימת אנו מעין משרד בלשות, אנו מיכרחים שיהיו בידינו כל העת ידיעות מדוייקות על כל פרט השייך לימאי, החל משינוי במצב

רות שינוי דרסטי בתוכנית י.ב.מ. לפי תנאי החוזה אשר הגיעו אלינו טיפון טי-פון, היינו מוכרחים, איפוא, לעשות עבר-דה סימולטאנית: להכין משכורות מעוד-כנות בשיטה ידנית ובו בזמן לספק נתו-נים מעודכנים לי.ב.מ., למקרה שבכל זאת יצליחו להתגבר על הקשיים ולהשלים ל-מעננו את העבודה לתאריך הקובע, תוך כדי כך היינו חייבים כל הזמן לספק נתונים או הערכות לאלה שעסקו בדיונים על החוזה החדש עם אנודי הימאים. את כל זה עשינו בכוח אדם ממוצעים ורק במאמץ רב הצלחנו לעמוד בכך, בכל ה-הורשים הקשים האלה היתה המשכורת מוכנה תמיד בזמן, הימאים לא סבלו מכל המזומנה הזאת, וזה ההישג הגדול, חברי תנו היתה הראשונה לחשב ולבצע תשלוי-מי הפרשים בהתאם לחוזה החדש.

הימאים באים בזה אחר זה, כמה מהם נכנסים לחדרו של פרץ בסבר זועם, מוכי-נים „להילחם”, לשטוח טענות, להוכיח קיפוחים, פרץ מקדם אותם בחיוך נינה, „קלטרים” עם דפי חשבונות ומשכורות מצויים תחת ידו, דיפדוף קצר ומהיר וכל ה„תמונה” של המתלונן פרושה לפניו, עם כל התשובות המדוייקות, אתה חש בעליל כי הימאי מופתע למצוא אדם הבקיא ללא אתראה מראש, מרני הרזון של השכר הדי-מפותל, בכל השעות הנוספות שקיבל, או שסבר כי עליו לקבל, בכל ההלוואות והי-מקדמות שנטל.

נכנס אחד, פרצופו מעיד עליו כי יש לו טענה כבדה, שהוא בטוח כי הבטחה שהבטיחו לו לא קויימה.

„הייתי צריך לקבל הפרשים, הודיעו לי כי ישלמו את הפרשים, לא ישלמו, אולי תגיד לי מדוע?”

מר י. פרץ

בראי עקומים

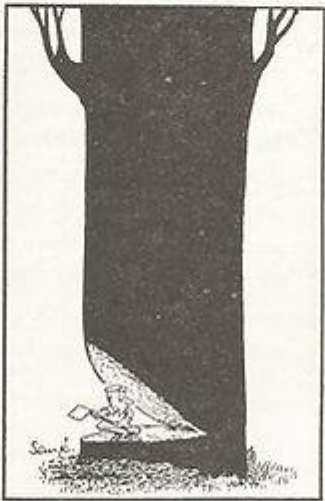
מלני סאה

הנרי סמחה — 10 שנים לעבודתו במשרד
מרדכי שרמן — 10 שנים לשרותו בחברה
פיליפ עירון — 10 שנים לשרותו בחברה
אורנה רוטוט — להולדת הבת
זרה וסרמן — להולדת הבת
שאלוב אמנון — להולדת הבן
לבקוביץ יהודה — להולדת הבן
פולק קלמן — להולדת הנכדות 'תאומות'
בלה נודל — לנשואיה
שטרנברג אליטור — לנשואיו
צוקרברג אריה — לנשואיו

מיכאל לוסטיג — מצוער בטונה למכונאי רביעי
רפאל בוש — מחובל שלישי לתובל שני
זבולון וגדאני — מצוער ספון לתובל שלישי בסיוע
בנימין שוורץ — מצוער הסטל לחטמלאי איתן מייזל — מחובל שלישי לתובל שני
מאיר שיסרית — מצוער סיפון לתובל שלישי
אריס נחמן — קבלת סמיכות למכונאי שלישי
צוקרברג אריה — קבלת סמיכות למכונאי שלישי

למכונאי ראשי זאב מללי-נוב, עם יציאתו לנימלאות, מייטב ברכותינו ואיחולינו לי בריאות, הצלחה וחיים ארוי כים.

שהלכו לקחו רבארס ובאו בחזרה. אחר כך הלכנו כולנו לצריף ואני מצאתי את החבילה עם הכסף בארגו של האוכל. וכולם היו צוחקים ודושקים לי על הגב. ועכשיו, יא אברם, אמר לי הדרוויש, תן לנו את הנייר שנפל מהכיס של החבר שלנו. אמרתי: איזה נייר? אמר: זה הנייר, שבצאת מתחת למוטה ורצית לתת למשטרה. אמרתי: לא נייר ולא בטיח! לא מצאתי נייר ואף שכן לא ראה אחד שנכנס אצלי בצריף. היו שותקים ומסתכלים אחד על השני. עשו אנחה גדולה ורוטבה מדמשק אמר: אתה אברם, יא אברם! שככה אתה תדפוק את החברים שלך שהיו שותים אתך שלושה עראק של רמלה?!

גלויי גבורה...

(החשך נעמוד 8)

נוסף היה במתחית דרכו למעלה. שטף אותו גל רב עצמה מן המדלה. הוא נפל אל הסירה ואבד הכרתו. כאשר ראה התובל הראשון, מר ר.ק. מק'קללנד, שהיה על הסיפון העליון, מה מתרחש למטה בסירה, הוא הורה להעביר חבל לסירת ההצלה, והורה לאיש בסירה (תוך שימוש בצעקות) לכרוך את החבל סביב האיש מחוטר ההכרה. כך שאפשר יהיה למשותו למעלה על סיפון האניה. אולם אותו איש התעלם מן ההוראות וקשר את החבל סביב עצמו... בסופו של דבר, היה האיש, מחוטר ההכרה, אחרון יושבי סירת ההצלה. לכן חגר מר מק'קללנד, רתמת בשחן וחבל בשחן וירד בסולם החבלים הקרוב ב' יותר לסירת ההצלה. במגמה ברורה ל' כרוך את החבל סביב לאיש.

נסחף מטולם החבלים

עוד טרם הספיק הוא להניע לקו ה' מימ, נסחפה סירת ההצלה קדימה, הנישה למדלה הנתבים, והניצול, אשר הכרתו שבה אליה הצליח לתפוס במדלה, ולהמשיך אל הסיפון.

מר מק'קללנד נסחף מטולם החבלים, ואף על פי שיכול היה לתפוס בחבלים שונים, התלויים בדופן האניה, נשמטה אחיותו בגלל לחץ הגלים. אחרי שהוא נחבט כמה פעמים על דופן האניה, הוא הצליח להתפס בכסא רב'מלחים (BOSUN'S CHAIR) הוואב במצב של אפיסת כוחות לסיפון — אחרי ששתה

כעשרים דקות מהוץ לאניה, ובהן דקות ארוכות של חשש שמא לא יחזור לאניה לעולם...

בשעה 16.00, לא נראו עוד ניצולים נוספים, אולם ה.ליברפול ביי' סובבה בשטח שנית ואז החלה מתקדמת לכון המבורג, מקום בו הורדו חמשת הניצולים לחוף.

"אל-יָם"										מחזורי הפעולה *1967										1974																																																																																																													
מחזורי הפעולה										מחזורי הפעולה										מחזורי הפעולה																																																																																																													
3920	12150	6376	29040	666	1	*1967					1974	0	0	2					00																																																																																																														
1	48	4	3	300					1600					300																																																																																																																			
31099										75180										194400										116508																																																																																																			
המרה ממוצע ללא ימי חופשה										115										4200										1081										70																																																																																									
המרה ממוצע ללא ימי חופשה										150										155										360										185																																																																																									
המרה ממוצע ללא ימי חופשה										215										4200										41974048										5670																																																																																									
המרה ממוצע ללא ימי חופשה										509										1										1										1																																																																																									
1400										129708										36273										8250										5507										9357										940										10440										600										300										80										3011.0										92600									
131104										267254										136150										446762										305590										161738										5040										2612										50										48																																							

שכר פעלנו - ה'קופס' בנגלול החדש.

The fruit of all our labours: - The new style pay slip.

20498

בנק דיסקונט לישראל בע"מ - חיפה

מחזורי הפעולה *1967

3070182

1361.50

156665

EL YAM LOG

MAGAZINE FOR SEAGOING AND SHORE PERSONNEL OF "EL YAM."

